

ELEMENTI I KRITERIJI VREDNOVANJA U NASTAVI GEOGRAFIJE

Učitelji: Miroslav Šop-Keibert i Ivana Hrvatin

Element vrednovanja	Opis elementa	Oblik	Kriterij
Geografska znanja	- obuhvaća činjenično, konceptualno i proceduralno znanje. Činjenično znanje je temelj za razumijevanje geografskih sadržaja, no težište treba staviti na konceptualno i proceduralno znanje koje će omogućiti primjenu znanja u novim situacijama i kreativno rješavanje prostornih problema. Usvojenost odgojno-obrazovnih ishoda u ovom elementu provjerava se usmenim ispitivanjem i pisanim provjerama. Usmeno ispitivanje provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine. Pisane provjere kreira učitelj i uključuje zadatke otvorenoga i zatvorenog tipa. Pisane provjere provode se periodično, nakon učenja i poučavanja određene skupine ishoda.	pisano, usmeno	točnost i kvaliteta odgovora; reakcija na postavljeno pitanje; samostalnost
Geografsko istraživanje i vještine	grafičke, statističke, matematičke i orijentacijske vještine (orijentacija u prostoru pomoću orijentira i uređaja (kompas, GPS, geografska karta/plan), izrada skica, profila, tematskih karata, dijagrama, prezentacija, postera, plakata, samostalnih pisanih radova); kognitivne vještine (analiza grafičkih priloga); primjena geografskih znanja, povezivanje nastavnog gradiva i logičko zaključivanje <i>* ako je za taj razred planiran istraživački rad tada treba vrednovati i sve vještine koje su u funkciji njegova ostvarivanja: opažanje, postavljanje pitanja, planiranje istraživanja; prikupljanje podataka; bilježenje, vrednovanje i predstavljanje podataka; interpretiranje i analiziranje podataka te zaključivanje; komuniciranje rezultata i postupaka istraživanja te vještine reflektiranja o provedenom istraživanju.</i>	pisano, usmeno, praktično	točnost, preciznost, samostalnost, preglednost i sl.; primjena statističkih i grafičkih metoda; prezentacijske vještine; timski rad
Kartografska pismenost	poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata; interpretacija prostorne organizacije i procesa čitanjem sadržaja geografskih karata.	Pisano (slijepe karte), usmeno, praktično	orijentacija i snalaženje na geografskoj karti; čitanje i interpretacija sadržaja karata; pravilno pisanje

			geografskih imena
--	--	--	----------------------

KRITERIJI ZA VREDNOVANJE ODREĐENOG ELEMENTA

Razina usvojenosti ishoda: IZNIMNA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
- reakcija učenika na postavljeno pitanje je brza i točna - izrazito temeljito i opširno obrazlaže naučeno - gradivo je usvojeno sa potpunim razumijevanjem, proširuje ga vlastitim iskustvom - originalan i samostalan u rješavanju zadataka - sve navedeno učenik vrši bez pomoći nastavnika	-izrazito kvalitetno, brzo i točno uočava geografske pojave i procese -izrazito temeljito i opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima -izuzetno samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema -s lakoćom obrazlaže i dokazuje geografske procese i pojave -pokazuje razvijeno i prošireno logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom	-izrazito brzo, točno i samostalno pokazuje i „čita“ geografske pojmove -izrazita sposobnost povezivanja i „čitanja“ naučenog gradiva sa karte (paralelno pokazivanje na karti sa iznošenjem teorije) -izrazito točno i brzo analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke -izrazito uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: VRLO DOBRA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
-------------------	---------------------------------------	---------------------------

- reakcija učenika na postavljeno pitanje je sporija, no i dalje bez pomoći nastavnika - kvaliteta znanja je točna i opširna, a način iznošenja gradiva je uglavnom logičan te sa razumijevanjem - uspješno primjenjuje stečena znanja	- polagano i sporije, ali točno, uočava osnovne geografske pojave i procese - opširno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - logično obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - pokazuje logičko zaključivanje i povezivanje s životnom praksom	- točno i samostalno, no sporije, pokazuje i „čita“ geografske pojmove - povezuje i „čita“ naučeno gradiva sa geografske karte - Točno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke - uspješno koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru
--	---	--

Razina usvojenosti: DOBRA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
- reakcija učenika na postavljeno pitanje je spora i uz pomoć nastavnika (brojna potpitanja i navođenje na dogovor), no činjenice izlaže jasno i nedvosmisleno - kvaliteta znanja je prosječna, a način iznošenja gradiva je logičan tek u pojedinim dijelovima	- polagano i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - prosječno povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - djelomično i nepotpuno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - prosječno i djelomično logički zaključuje i povezuje s životnom praksom	- većinu zadanih pojmova pokazuje točno - djelomično razvijena kartografska pismenost - uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i koristi se njima uz učiteljevu pomoć - prosječno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge - geografsku kartu koristi i „čita“ uz pomoć učitelja pri orijentaciji u prostoru

Razina usvojenosti: ZADOVOLJAVAJUĆA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
-------------------	------------------------------------	------------------------

- znanje učenika na postavljena pitanja je djelomična, kvaliteta znanja je nepotpuna i površna sa greškama, a način iznošenja znanja tek zadovoljavajući uz sposobnost razgovora sa nastavnikom - na jednostavan način nabraja i opisuje činjenice - otežano povezuje stečena geografska znanja s konkretnim primjerima	- površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć uočava geografske pojave i procese - nepotpuno i površno s pogreškama povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima - površno i djelomično i uz učiteljevu pomoć izvodi zaključke pri analizi geografskih problema - djelomično i uz učiteljevu pomoć obrazlaže i dokazuje osnovne geografske pojave i procese - površno logički zaključuje i povezuje s životnom praksom	- pokazuje na geografskoj samo pojedine osnovne zadane pojmove - teško uočava i prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i slabo se koristi njima - nepotpuno i s pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te zahtjeva veliku pomoć učitelja - vrlo površno i djelomično „čita“ i koristi geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru i snalazi se isključivo uz pomoć učitelja
---	--	---

Razina usvojenosti: NEZADOVOLJAVAJUĆA

GEOGRAFSKA ZNANJA	GEOGRAFSKO ISTRAŽIVANJE I VJEŠTINE	KARTOGRAFSKA PISMENOST
-------------------	------------------------------------	------------------------

učenik ne odgovara na postavljena pitanja i nije usvojio ključne pojmove - - učenik pokazuje nerazumijevanje geografskih nastavnih sadržaja - učenik ne primjenjuje i ne poznaje primjere korištenja geografskih znanja u svakodnevnom životu	- nesuvislo uočava geografske pojave i procese - ne povezuje nastavno gradivo s ostalim temama i predmetima	-nesuvislo pokazuje na geografskoj karti najosnovnije zadane pojmove -nema razvijenu kartografsku pismenost -gotovo ne uočava i ne prepoznaje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti i ne koristi se njima -nelogično i bez razumijevanja analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te i uz veliku pomoć učitelja ne razumije -nesuvislo koristi i ne „čita“ geografsku kartu pri orijentaciji u prostoru
---	--	--

Vrijednosti za granice ocjena kod pisanog provjeravanja geografskih znanja i kartografske pismenosti

Postotak (%) bodova	Ocjena
89 - 100 %	Odličan (5)
77 - 88 %	Vrlo dobar (4)
63 - 76 %	Dobar (3)
49 - 62 %	Dovoljan (2)
0 - 48 %	Nedovoljan (1)

Vrednovanje učeničkih radova – plakata, referata i prezentacija

Elementi vrednovanja	Praćenje i vrednovanje učenika	Ocjena
-Usvojenost znanja -Originalnost i samostalnost u izboru teme -Povezivanje gradiva s ostalim temama -Korištenje dodatnih sadržaja -Osmišljenost nastupa -Način izlaganja	-Izvršno znanje, siguran nastup, velika kreativnost i urednost, velika primjenjivost u praksi	izvrstan (5)
	-Prilično dobro znanje, dosta siguran nastup, kreativan i uredan rad, manja primjenjivost u praksi	Vrlo dobar (4)

-Izgled prezentiranog rada -Uključivanje učenika -Primjenjivost izabrane teme -Listići za ponavljanje	-Dobro znanje, nesiguran nastup, manja kreativnost i urednost, slabija primjenjivost u praksi	Dobar (3)
--	---	-----------

Oblici vrednovanja učenika:

1. pisano
2. usmeno
3. domaće zadaće (radna bilježnica ili listići sastavljeni prema određenim komponentama vrednovanja)
4. opisne bilješke koje se provode tijekom nastavne godine (odnos prema radu, redovitost u radu i izvršavanju obveza, uključenost u nastavni proces)

Pisana i usmena provjera

Svaka pisana provjera znanja, uglavnom, rezultira dvjema ocjenama: za geografska znanja i kartografsku pismenost.

Učenici koji nisu bili na satu u terminu kada se pisala pisana provjera, pisat će je prvi sljedeći sat nakon povratka na nastavu ili u terminu koji odredi učitelj u dogovoru s učenikom.

Pisane provjere se pravovremeno najavljuju, a provode se nakon obrađenih i uvježbanih nastavnih cjelina ili tema.

O broju pisanih provjera odlučuje svaki učitelj pojedinačno, a provodi ih u skladu s planom, programom, Nacionalnim okvirnim kurikulumom i Pravilnikom o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi.

Usmeno provjeravanje znanja provodi se nenajavljeno na svakom satu. Prilikom usmene provjere učitelj može ocijeniti učenika iz jednog ili iz dva elementa.

Na svaki pokušaj prepisivanja ili dogovaranja za vrijeme pisanog provjeravanja učitelj će oduzeti pisanu provjeru i ocijeniti je negativnom ocjenom, a u usmenom ispitivanju prekinuti će s istim te učenika ocijeniti negativnom ocjenom.

Domaća zadaća

Učenik je dužan redovito pisati domaće zadaće. Svaka domaća zadaća može biti ocijenjena, a ocjena unesena u E-dnevnik u jedan od elemenata vrednovanja. Domaće zadaće se vrednuju prema istom kriteriju kao i pisane provjere. Učenik koji nema domaću zadaću ili ju nije donio bit će ocijenjen negativnom ocjenom. Negativna ocjena iz domaćih zadaća se ne može ispravljati.

ISPRAVAK NEGATIVNIH OCJENA

Negativne ocjene dobivene usmenom provjerom znanja ne ispravljaju se.

Negativne ocjene dobivene iz domaće zadaće ne ispravljaju se.

Negativne ocjene dobivene pisanom provjerom znanja ispravljaju se pisanim putem na način:

- ukoliko je učenik dobio dvije nedovoljne ocjene (i iz geografskog znanja i kartografske pismenosti), učenik je dužan ispraviti obje nedovoljne ocjene

- ukoliko je pisana provjera ocijenjena nedovoljnom ocjenom iz samo jedne sastavnice vrednovanja (ili geografsko znanje ili kartografska pismenost) učenik je dužan tu ocjenu ispraviti.

- svaki pokušaj ispravka negativnih ocjena bilježi se u E-dnevnik, kao i ocjena dobivena ispravkom.

Ocjene koje nisu negativne učenici mogu ispraviti isključivo pisanim ispitivanjem. Dobivena ocjena upisat će se u E-dnevnik neovisno o tome je li ona veća, manja ili jednaka ocjeni postignutoj na pisanom ispitu znanju.

Negativne ocjene dobivene za element geografsko istraživanje i vještine učenik nije dužan ispraviti.

ZAKLJUČIVANJE OCJENA

Zaključna ocjena proizlazi na temelju svih ocjena dobivenih tijekom nastavne godine i na temelju bilješki o učeniku u rubrici Bilješke. Iako je najčešće, nije nužno rezultat aritmetičke sredine.

Učenik koji nije ispravio sve pisane provjere znanja (oba elementa pisane provjere za svaku pisanu provjeru), bez obzira na aritmetičku sredinu, **ne može** imati pozitivnu zaključnu ocjenu.

Ako je učeniku zaključna ocjena nedovoljan, učenik se upućuje na Dopunski rad.

DOPUNSKI RAD

Učenici se na dopunski rad upućuju nakon zaključne ocjene nedovoljan te su ga dužni pohađati. Trajanje dopunskog rada utvrđuje učiteljsko vijeće u skladu s čl. 75. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj školi. Dopunski se rad provodi prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj školi.

Učenici na ispravku u vrijeme Dopunskog rada moraju ostvariti rezultat veći od 46 %, a u slučaju da učenik tijekom Dopunskog rada ostvari očekivane ishode učitelj mu zaključuje prolaznu ocjenu. Ako učenik nije zadovoljio, upućuje se na Popravni ispit.

POPRAVNI ISPIT

Ako se učeniku od petog do osmog razreda osnovne škole nakon dopunskog nastavnog rada ne zaključi prolazna ocjena, učenik se upućuje na popravni ispit koji se održava krajem školske godine, a najkasnije do 25. kolovoza tekuće godine.

Popravni ispit polaže se u dva dijela – PISANI DIO (sastavljen od osnovnih zadataka cjelina koje su učeniku ostale za ispraviti) na kojem je potrebno ostvariti rezultat veći od 48 %, nakon pisanog dijela USMENI DIO na kojem povjerenstvo usmeno ispituje učenika usredotočujući se na zadatke koji su u ispravku ostali neriješeni ili nedostatno riješeni, a s kojima je učenik upoznat.

Popravni ispit polaže se pred ispitnim povjerenstvom koje imenuje ravnatelj, a ocjena povjerenstva je konačna. Način polaganja popravnih ispita uređuje se Statutom škole.

PREDMETNI ISPIT

Učenik koji iz opravdanih razloga nije mogao pohađati nastavu te zbog toga nije mogao biti ocijenjen, upućuje se na polaganje predmetnog ispita. Opravdanost izostanaka utvrđuje se u skladu s odredbama Statuta. Predmetni ispit organizira se na kraju nastavne godine, a prema potrebi učenik može polagati predmetni ispit najkasnije do početka iduće školske godine.

Predmetni ispit sastavljen je od zadataka koji obuhvaćaju sve cjeline obrazovnog razdoblja. Ispit se boduje i vrednuje u skladu s Tablicom bodovanja na pismenom ispitu znanja. Dobivena ocjena na PREDMETNOM ISPITU zaključna je ocjena.

Način polaganja predmetnih ispita uređuje se Statutom škole.